

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2009
Proba scrisă la istorie
Proba D/E/F

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Noi, Ștefan [cel Mare], domn al Țării Moldovei, facem cunoscut (...) că dorind să ne ținem de obiceiuri și să [urmăm exemplul altor] voievozi moldoveni, (...) tot așa și noi (...) suntem datori să urmăim, întotdeauna, prin credincioasă supunere, voinței [regilor] Poloniei. (...)

[Regele] Cazimir (...) ne-a îndrumat, zicându-ne că trebuie să călcăm pe urma celor ce au fost înainte de noi; (...) de aceea, noi dorind să-l încredințăm pe deplin de credința noastră statornică, [făgăduim] că vom păstra credința curată și dreaptă, că vom face tot binele pentru domnia și pentru cinstea lui. (...)

[Mai făgăduim] că nu vom înstrăina niciun [teritoriu al Moldovei] fără voința regelui, prin niciun mijloc; dimpotrivă, dacă vreunul din acestea s-ar fi înstrăinat*, pe acela vrem să-l câștigăm înapoi și îl vom câștiga.”

(Tratatul dintre Ștefan cel Mare și Cazimir al IV-lea, 1462)

*era vizată cetatea Chiliei

B. „Noi Ștefan voievod, cu mila lui Dumnezeu, domn al Țării Moldovei, facem cunoscut că (...) după ce, într-o vreme de mult trecută, între noi și Ioan Albert [regele] Poloniei au fost oarecare vrăjmășie și cunoscuta ceartă și luptă, (...) acum domnia sa, (...) ne-a iertat de toate pagubele pe care i le-am făcut domniei sale.

Astfel că, între noi (...) are să fie liniște și pace veșnică; așa că de aici înainte, atât noi cât și urmașii noștri, vom trăi și vom stăpâni în vremile viitoare [Moldova] slobozi și fără grijă și fără nici o piedică din partea domniei sale și a urmașilor domniei sale. (...)

Noi, Ștefan voievod, împreună cu fiul nostru, Bogdan voievod și cu tot [clerul] și cu toți boierii noștri făgăduim regelui Ioan Albert că (...) pe el și pe urmașii lui îi vom ajuta, totdeauna, cu sfatul și cu fapta împotriva tuturor vrăjmașilor lor.” (Tratatul dintre Ștefan cel Mare și Ioan Albert, 1499)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, din sursa A, o obligație asumată de Ștefan cel Mare în privința teritoriului statului pe care-l conducea. **2 puncte**
2. Precizați o categorie socială la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Numiți cele două state precizate atât în sursa A cât și în sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține ideea după care tratatul menținea cursul, anterior, al relațiilor bilaterale, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate ideea după care tratatul menținea cursul, anterior, al relațiilor bilaterale, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
6. Prezentați alte două evenimente politico-militare la care au participat românii, în Evul Mediu și/sau la începutul epocii moderne, în afara celor precizate în text. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la constituirea statelor române în Evul Mediu. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**